

Handlingsveileder og tjenestebeskrivelse for Drangedal kommune

Utgave 1.: publisert – Januar 2017- Revideres ved behov innenfor Kunnskap, mangfold og kultur. Familiens hus og NAV er velkomne til å gi innspill.

Innledning

gj

Bakgrunnen for Handlingsveilederen og tjenestebeskrivelsen er mandatet i fylkesmannens satsning ”Talenter for fremtiden – tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid”. Kommunene i Grenland og fylkeskommunen skal gjennom felles satsing på forebyggende arbeid, tidlig innsats og økt samarbeid, bidra til at flere unge gjennomfører skolen og blir kvalifisert for arbeidslivet. For å oppnå hovedmålet må det iverksettes relevante tiltak som skaper motivasjon, fremmer mestring og gir muligheter. I forbindelse med dette arbeidet er det viktig i saker som vekker undring og bekymring å gå raskest mulig fra undringen og en eventuell bekymring og over til handling. Bekymringen deles inn i nivåer (ut i fra sakens karakter), som del av et verktøy for nå mandatets målsetting.

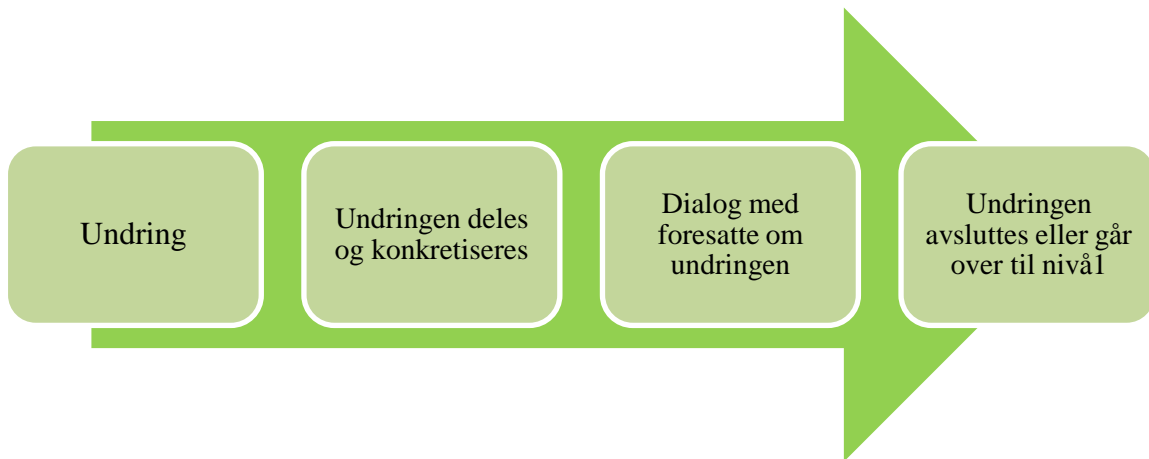
Brosjyren gir en beskrivelse av ulike tilgjengelige tjenester til bruk i arbeidet rundt barn og unge som vekker vår undring og ev. bekymring. Den er ment som en orientering og et oppslagsverk for ledere og ansatte innenfor NAV, Familiens hus, og Kunnskap, mangfold og kultur i Drangedal kommune som søker tverrfaglig samarbeid i ulike saker.

Handlingsveilederen angir hvor saken ligger, videre saksgang, og hvem som har ansvaret. Målet er raskest mulig å gå:

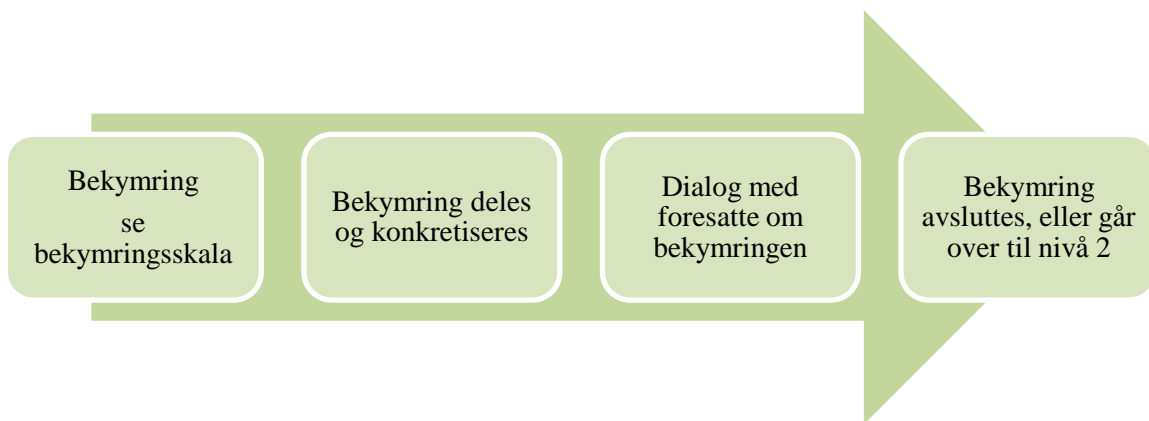
Fra undring til handling!

Handlingsveiled er

Nivå 0

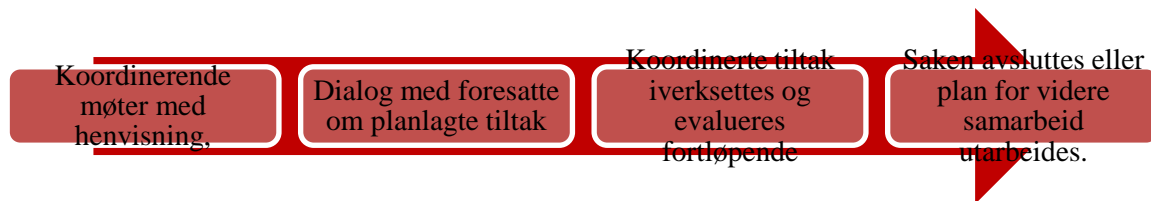
Nivå 1

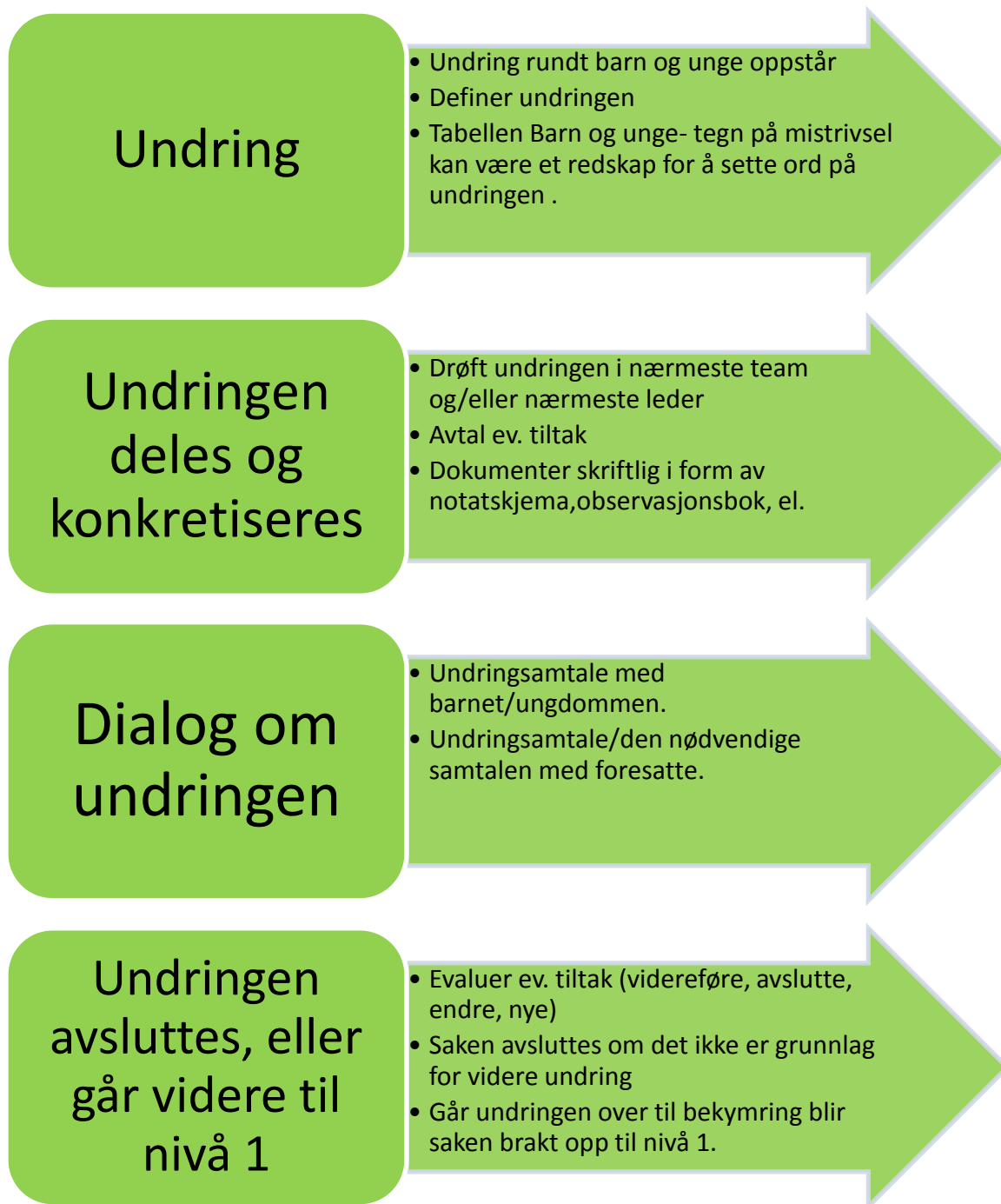
Nivå 2

Nivå 3

Nivå 0

Nivå 1

Nivå 2

Tverrfaglig drøfting

- Ressursteam for skole, FFB for barnehage
- Disse deltar fast: lokal enhet, PPT, barnevern, helsestasjon
- NAV, BUP, Logoped, Ergo og fysioterapitjenesten og andre instanser ved behov

Dialog med foresatte om planlagte tiltak

- Foresatte informeres om planlagte tiltak, se Tiltaksmodellen til Drangedal kommune
- Foresatte utfører avtalte tiltak som skal være i hjemmet

Virksomheten iverksetter tiltak, og evaluerer fortløpende

- Virksomheten iverksetter tiltak, se Tiltaksmodellen til Drangedal kommune
- Evaluerer tiltakene fortløpende
- Nye tiltak ved behov

Saken avsluttes, fortsetter på nivå 2 eller går videre til nivå 3

- Staus for saken
- Saken avsluttes eller videre saksgang på nivå 1, nivå 2, eller nivå 3 avtales.

Nivå 3

Koordinerende møter med henvisning

- Tverrfaglige møter med involverte instanser (foresatte, PPT, Barnevern, Helsestasjon, BUP, osv)

Dialog med foresatte om planlagte tiltak

- Foresatte informeres om planlagte tiltak, se Tiltaksmodellen til Drangedal kommune

Koordinerte tiltak iverksettes og evalueres

- Involverte instanser iverksetter tiltak
- Foresatte iverksetter tiltak som skal være i hjemmet
- Involverte instanser evaluerer tiltak

Saken avsluttes, eller plan for videre samarbeid utarbeides

- Saken avsluttes eller plan for videre samarbeid utarbeides

Det må fortløpende vurderes om bekymringen er av en slik art at melding til barnevernet skal skje uavhengig av nivået saken er på.

Den som har fanget bekymringen informerer leder og tar drøftingssamtale med barnevernet.

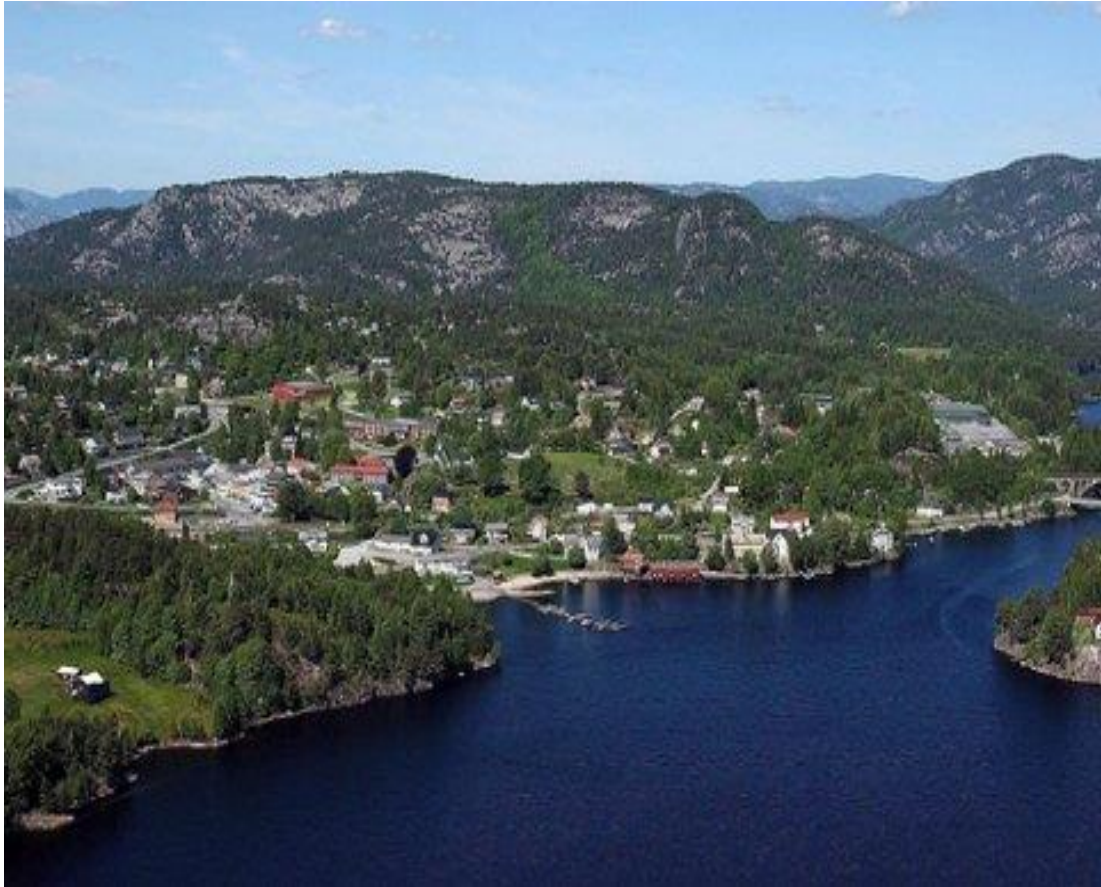
Informer hjemmet om at bekymringsmelding vil bli sendt, når liv og helse ikke står i fare.

Selvstendig ansvar for å melde, ønskelig at leder står ansvarlig.

Hver enkelt oppmerksomhet som rettes mot barn og unge vil være unik og kreve unik behandling.

Kontaktlisten vil derfor variere avhengig av sakens natur. Se innholdsfortegnelsen for kontaktinfo til ulike tjenester.

Definer undringen

Analyser undringen/magefølelsen din. Dette kan for eksempel gjøres ved å skrive ned observasjonene dine så konkret som mulig, gjerne over litt tid.

- Hva har du sett eller hørt?
- Hva har vedkommende sagt og gjort?
- Hva er det i samspillet mellom vedkommende og omgivelsene som har gjort deg bekymret?
- Hvor lenge har du vært bekymret?

A. Diskuter undringen din med en kollega og/eller be om en samtale med lederen din. Slike samtaler må skje innenfor gjeldende regler om taushetsplikt.

- B. Oppsummer og konkluder på om dere har grunn til å avslutte undringen eller å være bekymret. I denne drøftingen kan det være lurt å fokusere på vurderingen av:
Tilstanden til den det gjelder (Følelsesmessig, sosialt, fysisk, helsemessig, faglig osv.)
- C. Den øvrige situasjonen til den dere er bekymret for (familiesituasjon, om det er akutt fare, om det er ressurser i nettverket osv.)

På bakgrunn av vurderingene bestemmer dere hvordan dere ev. skal gå videre med saken på arbeidsplassen. Vi skisserer 3 ulike fremgangsmåter.

- A. Vi klarer dette selv
- B. Vi trenger hjelp til vurderingen av dette av noen som har mer og annerledes kompetanse
- C. Bekymringen er så alvorlig at barneverntjenesten, politi eller andre ansvarlige instanser må kontaktes direkte.

Når barn er involvert, har alle ansatte i det offentlige en selvstendig meldeplikt til barnevernet etter barnevernloven § 6-4. Det gjelder også politiet. Det må meldes direkte til den kommunale barneverntjenesten. Det er ikke nok å melde fra til ledelsen på egen arbeidsplass, eller at en skole melder fra til Pedagogisk - Psykologisk Tjeneste (PP - tjenesten).

Samtalemal – Undringssamtaler med foresatte

Undringssamtale – en samtale med foresatte når man undrer seg omkring barn og unge. Denne samtalen holdes så raskt som mulig etter at oppmerksomheten er oppstått. Fokus på tidlig dialog og involvering.

- Gjennomføres så tidlig som mulig
- Fordi saker er ulike blir denne samtalen ofte ulik fra sak til sak. Her blir skjønn viktig. Samtalen kan være en planlagt og innkalt samtale, den kan også være kort, uformell, ved henting/levering, på telefon.
- Undringen bør være konkret (hva er det som faktisk er sett, hørt, observert,.....)
- Skal være en samtale hvor personalet ikke har er en «fasit» eller holdning til hvordan saken er, men en undrende samtale (*Hva kan det skyldes at...?*)
- Skal være en samtale hvor personalet raskt kommer til saken,

forteller kort om det de undrer seg over, og spør foreldrene om hva de tenker om dette

Forslag til struktur:

- Velkommen
  - Kort om bakgrunn for samtalen
  - Be foresatte om innspill på hva de tenker om det de hører
  - Utforsk sammen med foreldrene hva observasjonen bunner i
  - Bli enige om mål og vurderingstidspunkt (*Hva vil vi se? Når?*)
  - Bli enige om hva som gjøres i første omgang - tiltak
-
- Etter en slik samtale holder «stafettholderen» (den som har gjennomført samtalen) tak i oppmerksomheten/bekymringen. Er det ikke grunn til videre oppmerksomhet avsluttes saken

Samtykke til å gi informasjon

Barnets navn:.....

Fødselsdato:.....

Jeg samtykker til at ..... tar kontakt med de instanser jeg her gir tillatelse til, for at mitt barn kan få nødvendig oppfølging/ henvisning i forbindelse med.....

.....

.....

Jeg tillater at følgende informasjon kan gis:

Alt som anses nødvendig

Begrenset informasjon. Følgende kan informeres om:

.....
.....
.....

Sett kryss ved hvilke instanser som kan kontaktes:

Barnehagen

Skolen

Pedagogisk psykologisk tjeneste

Helsestasjon/skolehelsetjenesten

Barneverntjenesten

Barne- og ungdomspsykiatri

Andre.....

Dette samtykket gjelder frem til....., eller til jeg trekker samtykket tilbake.

Dato:..... Foresatt.....

Dato:.....Foresatt.....

Samtykket er underskrevet i nærvær av: .....

Anbefalt referanse;

KS (2013) Veileder: Taushetsplikt og samhandling i kommunalt arbeid for barn – ungdom og familier

<http://www.ks.no/PageFiles/2573/Taushetsplikt%20-%20veileder%20A4%20ny%20versjon%202013.pdf?epslanguage=no>

Det vises til veilederen mht informasjon om bl.a. samtykke og samhandling i arbeid for barn, ungdom og familier.

Her står det bl.a.; For at et samtykke skal være gyldig, må det være såkalt informert. Dette betyr at tjenestemottaker har blitt tilstrekkelig informert om formålet (bakgrunnen for at samtykket innhentes), hvilke opplysninger som inngår i samtykket, oversikt over hvem opplysningene kan gis til, videre bruk av opplysningene og hvilke konsekvenser samtykke kan få. Informasjonen som gis må tilpasses mottakeren, slik at mottaker skjønner hva det innebærer/kan innebære for seg. Det må også opplyses om at et samtykke når som helst kan trekkes tilbake og om mulige konsekvenser av dette.

Det er viktig å være oppmerksom på at et samtykke ikke kan sette tilside lovbestemte begrensninger i hva man kan samtykke til, f.eks i forholdet mellom foreldre og barn/ungdoms egen samtykkekompetanse. (Se f.eks. Helsepersonelloven §22).

Unntak; vold og overgrep!! OBS!!

Bekymringssamtal

Tenk gjennom

- Er en samtale som tas med foresatte når en blir bekymret for et barns utvikling faglig og/eller sosialt
- Bekymringen kan ha kommet fra foresatte eller fra personalet
- Samtalen gjennomføres på et tidlig tidspunkt i bekymringsprosessen

- Det skal være en samtale med foresatte, hvor en IKKE går inn i møte med «fasit» på hvordan ting er, men med en undrende holdning
- Det skal være en samtale hvor personalet raskt kommer til saken, forteller kort om det en undrer seg over, spør foresatte om hva de tenker om dette.
- Det skal være en samtale hvor en i felleskap undrer seg over det observerte

Gjennomføring av samtalen

- Ta imot foresatte og ønsk velkommen (NB: kroppsspråk)
- Sett tidsramme for møtet
- Gå gjennom agenda for møtet
- Vær kort og konkret i undringsbeskrivelsen
- Involver foresatte raskt
  - Hva tenker dere om det som er sagt, hvordan opplever dere han/hun for tiden
- Sensitiv møteledelse
  - Hold øye med foresatte underveis. Hvordan reagerer de
- Oppsummer underveis
- På slutten spør foreldre hvordan de synes møtet har vært
- Oppsummer møtet, få med eventuelle avtaler som er gjort, veien videre

Prosessferdigheter i samtalen

- Gode lytteferdigheter
- Struktur i møtet, evnen til å lede samtalen, uten å avvise
- Bruk formuleringer som
  - Jeg/vi opplever, vi/jeg lurer på/kjenner dere dette igjen
- Ta imot kritikk
- Oppsummer underveis – gjenta det foresatte har sagt
- Vær sensitiv for foresattes reaksjon

- Hvordan opplever dere det når jeg/vi sier...
- Synes du/dere dette er vanskelig
- Sjekk ut med foresatte underveis; hva tenker dere
- Tåle stillhet
  - Still spørsmål; «*og hold nu for fanden kæft*»
- Vær løsningsorientert, formidle håp
- Måten vi møter motstand på vil være avgjørende for om vi forsterker motstanden eller reduserer den
- Teknikker for å redusere motstand
  - Innrømme feil
  - Lytte til foresatte uten å forsvare seg
  - Vise interesse ved å be om mer informasjon om det foresatte er imot/uenig i, og hvorfor?
  - Reformuler kritikk til et positivt forslag om hva som kan gjøres.
- Humor
- Språk – unngå for mange faguttrykk

Notatskjema til 0-18 - barn og unge

Det kan i perioder være nødvendig å være særlig oppmerksom på et barn. For å få kartlagt din bekymring, kan det være en fordel å skrive ned dine observasjoner. Ved observasjon av barnet er det viktig å understreke, at oppmerksomheten skal rettes mot de konkrete opplevelse av barnet – og ikke være fortolkninger av hva atferden kan være uttrykk for.

Barnet navn:

Beskriv med dine egne ord, hvorfor du er bekymret. Hvilke vanskeligheter har barnet, og hvordan kommer de til uttrykk?	
Hvilke ressurser har barnet, og hvordan kommer de til uttrykk?	
Beskriv barnets følelsesmessige utvikling	Eksempel: humør, selvtillit, reaksjonsmåter, frustrasjoner
Beskriv barnets evne til å inngå i sosiale relasjoner	Eksempel: tilknytning til foresatte, forhold til andre voksne og forhold til andre barn/ unge
Fungerer barnet aldersadekvat?	Kunnskap om omgivelsene, interesse, konsentrasjonsevne, planleggingsevne

Hvordan er barnets fysiske tilstand?	
Er det spesielle særtrekk hos barnet?	
Hvilken kompetanse har foreldrene i forhold til barnets behov? Er det ressurser i Familiens nettverk?	
Egne notater/ bemerkninger	
Navn:	
Arbeidsplass:	
Underskrift:	

Dato:

Ressursteam/ Fagforum for barnehagene (FFB)

*Systemrettet samarbeid mellom skolene/barnehagene, PPT, helsesøster, rus/psykiatri
og barnevernet i Drangedal kommune.*

Målsetting:

- Stimulere til utvikling i organisasjonen for å sikre alle barn, uansett forutsetninger, et godt utviklingstilbud – systemrettet arbeid.
- Identifisere mulige utviklingsvansker hos enkeltbarn, iverksette tiltak og forebygge med tanke på senere opplæring – individrettet arbeid.
- Videreutvikle samhandling mellom de ulike instansene.

Oppgaver:

- Spesifikt systemrettet arbeid mot organisasjonene for å ivareta at alle barn utvikler grunnleggende kunnskaper og ferdigheter jfr. bhl. § 1, 2.ledd.
- Heve handlingskompetansen for å kunne reagere raskt og effektivt ved mistanke om mulige utviklingsvansker hos enkeltbarn.
- Drøfte vansker hos barn der barnehagen er bekymret for senere opplæring, komme frem til tiltak og utarbeide en handlingsplan for den enkelte sak/barn.
- Evaluere handlingsplaner fra tidligere drøftinger – vurdere tilmelding til PPT/andre instanser
- Føre oversikt over samhandling med PPT – nye saker og saker under arbeid.

Organisering:

- Pedagogisk leder som har meldt en sak
- Møter ca. hver 6.uke. 2 timers varighet per møte.
- Fast møteleder
- Rullerende referent (møteleder fritatt)
- Barn som drøftes med navn er det innhentet skriftlig samtykke på at drøftes.
- Det skrives referat fra møtene og hver enkeltsak – egen mal
- Saker meldes møteleder senest en uke før møtet – egen mal
- Møtene organiseres med temadel eller fokustid til enkeltsaker
- Generell taushetsplikt gjelder

Før tilmelding til ressursteam/fagforum barnehage (FFB).

Består av: Rektor/Styrer, pedagogisk leder med ansvar for barnet, PPT, helsesøster og barnevernet i Drangedal kommune.

Mål: Tidlig innsats, systemrettet og tverrfaglig samarbeid til barnets beste.

Barnet   Kjønn Alder

Gjør kort greie for utfordringa:

Hva har barnehagen/skolen gjort?

Hva slags hjelp ønsker barnehagen/skolen fra FFB/Ressursteam

Kryss av:

- Samtale om saken
- Rådgivning/Veiledning
- Tilmelding til PP-tjenesten
- Melding til andre hjelpeinstanser

Dato:

Barnehage/
skole: Underskrift: styrer/
rektor

Underskrift Foresatte:

Mål for møte

1. Velkommen og presentasjon av sak
2. Presentasjonsrunde
3. Hva vet vi om den nåværende situasjonen?
4. Hvilke handlingsalternativer er mulige?
5. Lag målsetting og velg tiltak
6. Oppsummering og konkrete avtaler.
7. Skriv referat.

Samtalemal – samtaler med barn

2. Kontakt og informasjon om formål

- a. Forklar hvorfor dere skal snakke sammen
- b. Fortell om observasjonen(ene), hva du undres over
- c. Etterspør hva som ligger bak adferden/endringen (motorisk, sosialt, språklig, konsentrasjon/oppmerksomhet trivsel, faglig eller annet).

3. Fri fortelling og utdyping

- a. Oppfordre til fri fortelling, bruk **åpne spørsmål** (*Hva tenker du om...? Hvorfor tror du det er slik...? – spørsmål som har flere mulige svaralternativer*)
- b. Sørg for å være en **aktiv lytter** (*Vær oppmerksom, vis at du er konsentrert om det som sies, spør om mer informasjon, gjenta og oppsummer for å være sikker på at du forstår rett*)
- c. Bruk gjerne **informert gjetning** (*Hvis det skjedde tror jeg at du..., Kan det være sånn at...?, Jeg vil gjette på at du mener...*)
- d. Hold et **opplevelsesfokus** (*Hva var det som faktisk skjedde?, Fortell mer om dette...Hvordan opplevde du...?*)

4. Oppsummering og avslutning

- a. Konkret oppsummering av samtaleinnhold
- b. Takk for samtalen og ros til barnet/ungdommen

Om barnet/ungdommen har fortalt noe som gir grunn til bekymring

- Plan for hva som skjer videre: Hva skal skje? Hvem skal involveres?
- Når skal det skje?
- Tilby hjelp og støtte, ikke lov noe du ikke kan stå for.

Om ingenting har kommet frem

- Avslutt med dagligdagse temaer
- Åpne opp for en ny samtale
- Ta nytt initiativ etter noen dager

Bekymringskala for barn og unge

Bekymringskalaen er et verktøy som skal hjelpe til med å avklare hvor bekymret du er for et bestemt barn eller ungdom. Skalaen er et verktøy som viser hva du kan vektlegge i vurderingen av utfordringen.

Det er viktig å huske på at observasjonene man gjør i forhold til barn og unge kun danner et «øyeblikksbilde». Barnet/ungdommen kan være i belastende situasjoner som preger livssituasjonen for øyeblikket.

Skalaen er et internt verktøy som kan hjelpe til med å utføre skjønnsmessige vurderinger. Når du og lederen har vurdert graden av et barns problemer er det viktig å følge prosedyren i handlingsveilederen for arbeidet.

Husk at barn/unge og foresatte skal involveres på et tidlig tidspunkt i en undring, bortsett fra ved mistanke om vold og overgrep.

Bekymringskala vedrørende barn og unge (se også: Barn og unges tegn på mistrivsel)				
Barn med generelt god trivsel	Barn med redusert trivsel	Barn med behov for tilrettelegging	Barn med behov for spesiell støtte	Barn med risiko for skade
<p>Barnet utvikler seg normalt både sosialt, følelsesmessig, fysisk og intellektuelt.</p> <p>Normale svingninger i trivselen.</p>	<p>Barnet er utsatt for lette, men konstante belastninger og viser tegn på mistrivsel.</p> <p>Barnet er utsatt for en større, men forbigående belastning og viser tegn på mistrivsel. Barnet kan for eksempel være psykisk eller sosialt påvirket av en bestemt hendelse.</p> <p>Barnet kan ha utfordringer med motorikk, sosialt samspill, språk, konsentrasjon/oppmerksomhet, trivsel, fagvansker eller annet.</p>	<p>Barnet viser tydelige tegn på mistrivsel.</p> <p>Barnet gir signaler i form av endret adferd i forhold til motorikk, sosialt samspill, språk, konsentrasjon/oppmerksomhet, trivsel, fagvansker eller annet.</p>	<p>Barnet er utsatt for belastning over tid og viser tydelige tegn på mistrivsel.</p> <p>Barnet fungerer dårlig og utvikler seg i en negativ retning på et eller flere utviklingsområder.</p>	<p>Barnet mistrives sterkt</p> <p>Barnet fungerer svært dårlig og viser tydelige tegn på forsinket utvikling.</p>

<p>Foresattes omsorg er god. Foresatte søker rådgiving dersom barnet i en periode ikke trives.</p> <p>Foresatte søker hjelp ved å kontakte lege, helsestasjon, barnehagen, skolen,...</p>	<p>Foresattes omsorg er god. Foresatte søker rådgiving dersom barnet i en periode ikke trives.</p> <p>Foresatte søker hjelp ved å kontakte lege, helsestasjon, barnehagen, skolen,...</p>	<p>Foresattes omsorg er god</p> <p><i>Eller</i></p> <p>Foresattes omsorg er midlertidig redusert.</p>	<p>Foresatte omsorg er god, men belastningen er stor.</p> <p><i>Eller</i></p> <p>Foresattes omsorg er redusert.</p>	<p>Foresattes omsorg er god, men belastningen er stor.</p> <p>Eller</p> <p>Foresattes omsorg er utilstrekkelig/ svært redusert</p>
Nivå 1		Nivå 2		Nivå 3

Bekymringskala vedrørende foresatte

Dette er et verktøy som kan hjelpe deg med å avklare din bekymring knyttet til foresatte til et barn du har kjennskap til gjennom ditt arbeid. Skalaen er et arbeidsverktøy som viser hva du kan fokusere på hvis foresattes adferd gjør deg bekymret for et barn eller en ungdom. Ved hjelp av bekymringskalaen kan du i samarbeid med leder/kollega gi en klarere vurdering av situasjonen.

Det er viktig å huske på at subjektive vurderinger kun gir et øyeblikksbilde. En familie kan være i en belastende situasjon som kan gi utslag i adferd som vekker bekymring. Tidlig involvering av foresatte i en undring er derfor veldig viktig.

Skalaen er et internt verktøy som skal hjelpe deg til å utføre best mulig skjønn.

Bekymringskala vedrørende foreldre			
Vær oppmerksom		Grunn til bekymring	
Familier med generelt god trivsel	Familier med redusert trivsel	Signaler hos foreldre med egne vansker	Signaler hos foresatte der barnevern/politi skal varsles
<p>Omsorgen er god.</p> <p>Foresatte søker rådgiving dersom barnet i en periode ikke trives.</p> <p>Foresatte søker hjelp ved å kontakte lege, helsesøster, barnehagen, skolen eller liknende.</p>	<p>Foresatte har uregelmessig fremmøte.</p> <p>Foresatte lar være å delta på møter og arrangementer.</p> <p>Foresatte slutter å overholde avtaler, melder avbud i siste liten eller kommer med ulike forklaringer på hvorfor de ikke kan delta på møter og annet som arrangeres.</p> <p>Endret fysisk og psykisk omsorgsevne.</p>	<p>Den fysiske fremtoningen endres:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hyppig sykdom - Lukt av alkohol - Manglende situasjonsfornemmelse - Ustelt og likegyldig til egen fremtoning <p>Foresatte preges av:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Irritasjon - Isolasjon - Usikkerhet - Sårbarhet - Nervøsitet - Engstelse <p>Redusert fysisk og psykisk omsorgsevne.</p>	<p>Omsorgen mangler helt.</p> <p>Ulike tiltak er utprøvd uten forventede resultater.</p> <p>Foresatte møter opp ruset.</p> <p>Mistanke om vold enten mot en foreldre eller mot barnet selv eller ved mistanke om seksuelt misbruk.</p>
Nivå 1		Nivå 2	Nivå 3

Barn og unges signaler på mulig mistrivsel

Barn og unges signaler på mulig mistrivsel			
Fysisk	Sosialt	Psykisk	Faglig

<p>Anspent eller passiv</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stille og tilbaketrukket - Gråter mer enn før - Søvnregulering - Vanskelig forhold til mat - Urolig i kroppen og rastløs - Hygiene, klær og tannhelse - Viser tegn til fysisk vold - Mange fysiske plager (vondt i hodet, magen osv.) - Virker mer sliten og trett - Selvskading 	<ul style="list-style-type: none"> - Vansker med regulering av oppmerksomhet ift omgivelsene - Ukritisk i relasjon med andre - Søker ikke/avviser voksenkontakt/hjelp - Mer innesluttet, søker lite kontakt med andre barn - Klenger seg til voksne - Ekstrem på vakt ift voksne/andre - Påvirkes lett av uro i omgivelsene - Mangler nysgjerrighet/interesse for omgivelsene - Går mye alene/ blir holdt utenfor - Ute av stand til å etablere/opprettholde kontakt - Aggressive i konflikt, ofte/gjentagende i konflikt - Overdrevent sosiale og tilpasningsvillige - Apatisk - Lyver - overdriver 	<ul style="list-style-type: none"> - Utrygg, nedstemt, redd, engstelig eller skremt - Selvbilde/selvtillit (snakker nedsettende om seg selv eller sine) - Undertrykt sinne 	<ul style="list-style-type: none"> - Problemer med konsentrasjon - Problemer med innlæringen - Språkvansker (endring) <div data-bbox="986 577 1378 1290" style="border: 1px solid black; background-color: #e0e0e0; padding: 10px; margin-top: 10px;"> <p style="text-align: center;">Generelt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Endringer av fysisk, sosial, psykisk eller faglig art - Fravær - Holder ikke avtaler - Manglende samarbeidsevne - Viser uvanlig interesse for rus og kriminalitet - Forteller om en vanskelig livssituasjon/hendelse </div>
---	--	---	--

Tjeneste og tilbudsbeskrivelse

Barnashus	
Hvem er vi	<p>Statens Barnehus er et tilbud til barn og ungdom som kan ha vært utsatt for, eller vært vitne til vold eller seksuelle overgrep og det foreligger en politianmeldelse. Statens Barnehus gir også råd og veiledning til privatpersoner og offentlige instanser i anonyme saker som er uavklarte.</p>
Målgruppe	<p>Barnehusene er opprettet av regjeringen og skal forholde seg til barn, unge og psykisk utviklingshemmede hvor det er mistanke om at de kan ha vært utsatt for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • seksuelle overgrep • vold • barnemishandling • kjønnslemlestelse • barn som har vært vitne til vold
Hva kan vi tilby	<p>Barnehusene legger til rette for dommeravhør og medisinsk undersøkelse i barnevennlige omgivelser, har spisskompetanse på seksuelle overgrep, vold og vitne til vold i nære relasjoner. De tilbyr rådgiving og konsultasjon, står for koordinering av samrådsmøter mellom involverte instanser, gir støtte og veiledning til barn og pårørende og tilbyr korttidsterapi.</p> <p>Oppfølging og behandling</p> <p>Ansatte har mye kompetanse og erfaring innen psykisk helse og barnevern. Vi tilbyr støtte til barn og foresatte/følgeperson underveis og i etterkant av dommeravhør. Vi kan vurdere behov for og tilby oppfølging eller behandling. Samarbeid med eller hjelp til å kontakte andre instanser tilbys når aktuelt.</p> <p>Råd og veiledning</p> <p>Alle Statens Barnehus tilbyr råd og veiledning ved mistanke om vold eller seksuelle overgrep. Det kan variere hvordan dette tilbudet er utformet. Noen har egne konsultasjonsteam, andre tilbyr</p>

Barnashus	
	<p>fortrinnsvis råd og veiledning anonymt per telefon. Se under hvert enkelt barnehus for kontaktinformasjon</p> <p>Utadrettet virksomhet</p> <p>Barnehuset arbeider for å formidle kunnskap innen feltet, fremme samarbeid med andre instanser og styrke barns rettssikkerhet.</p> <p>Deltakelse i ulike fora, undervisning og møtevirksomhet er en del av våre oppgaver.</p>
Kontakt	<p>Barnehuset i Sandefjord</p> <p>Telefon: 116 111</p>
Hjemmeside	<p>http://www.statensbarnehus.no/</p>

Barne- og ungdomspsykiatrisk seksjon- BUP	
Hvem er vi	BUP- Skien, poliklinikk

Barne- og ungdomspsykiatrisk seksjon- BUP	
	Familieklubben Konsultasjons- og utredningsenheten for autismespekterforstyrrelser (KUE)
Målgruppe	Barn og unge som har psykiske lidelser
Hva kan vi tilby	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning av vansker, evn. diagnoser, - Individuell behandling, familiebehandling, gruppebehandling. - Veiledning til omsorgspersoner og til hjelpetjenester i kommunen. <p>Nære omsorgspersoner og kommunens hjelpetjenester/fastlegen er nære samarbeidspartnere.</p>
Kontakt	<p>Felles postkasse til Sykehuset Telemark: Besøksadresse: Sykehuset Telemark, Ulefossveien 55, 3710 Skien Epost til Barne- og ungdomsklinikken: barn@sthf.no</p> <p>BUP- Skien: Besøksadresse: Ulefossveien 52, Bygg 25, Telefon: 35 00 35 24</p> <p>Familieklubben: Besøksadresse: Ulefossveien 55, Bygg 74, 2.et., Telefon: 35 00 29 70</p> <p>KUE: Besøksadresse: Ulefossveien 55, Bygg 59, Telefon: 35 00 51 60</p>
Hjemmeside	http://www.sykehuset-telemark.no/omoss/avdelinger/bup-skien-barne--og-ungdomspsykiatrisk-poliklinikk/Sider/enhet.aspx
Meldingsskjema	Henviing til BUP må gå via vurdering hos fastlegen, barneverntjenesten eller PPT

Barneverntjenesten	
Hvem er vi	<p>Barneverntjenestens formålsbestemmelse § 1-1</p> <ul style="list-style-type: none"> - sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. - å bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår. <p>Videre vil barneverntjenesten bidra til å gi det enkelte barn gode levevilkår og utviklingsmuligheter med råd, veiledning og hjelpetiltak.</p>
Målgruppe	<ul style="list-style-type: none"> - Barn, unge og deres familier - Barnehager og skoler (som deltakere i jevnligte møter i skolenes Ressursteam og barnehagenes FFB)
Hva kan vi tilby	<ul style="list-style-type: none"> - Ulike tiltak for å bedre foreldres omsorgskompetanse og/eller tiltak rettet mot barn /unges atferd. - foreta undersøkelser - treffe vedtak etter loven - forberede saker for behandling i fylkesnemnda - Veiledning til skoler og barnehager som regelmessige deltakere i Ressursteam og FFB.
Kontakt	<p>Postadresse: Postmottak, Gudbrandsveien 7, 3750 Drangedal.</p> <p>Besøksadresse: Stemmenveien 6, 3750 Drangedal,</p> <p>Telefon: 35997039.</p> <p>Denne beredskapen er lagt til Barnevernvakta og kan treffes på tlf. 900 53 304</p> <p>Epost: oil@drangedal.kommune.no</p> <p>Når barneverntjenesten mottar en bekymring, gjøres en vurdering om det er grunnlag for videre undersøkelse. Om meldingen vurderes som en akuttsak, behandles saken etter gjeldene rutine for akuttsaker.</p> <p>Barnverntjenesten mottak, volds og akutteamet er til enhver tid tilgjengelig for råd og veiledning på telefonen 35 997039 – utover ordinær arbeidstid kan barnevernsvakta kontaktes på telefon 900 53 304</p> <p>Offentlige melder skal levere en skriftlig melding.</p> <p>Private meldere oppfordres også til å melde skriftlig, men kan også melde muntlig over telefon eller ved oppmøte.</p>

Ergo- og fysioterapitjenesten	
Hvem er vi	<p>Ergo- og fysioterapitjenesten er underlagt Lov om Helsetjeneste i kommunen.</p> <p>Våre tjenester blir gitt etter henvisning fra bl. a leger og andre samarbeidspartnere. Tjenestene tildeles etter vurdering av henviste bruker.</p>
Målgruppe	<p>Barn 0-6 år</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alle barn med behov for ergo- og fysioterapi i kommunen; barn som oppholder seg hjemme og - eller i barnehager. <p>Barn 6-16 år</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alle barn med behov for ergo- og fysioterapi i skolealder i Drangedal kommune.
Hva kan vi tilby	<p>Barn 0-6 år</p> <ul style="list-style-type: none"> - Individuell oppfølging, gruppebehandling i barnehagen eller i basseng, oppfølging i barnehage ev. med assistent/spesialpedagog eller andre - samarbeid med foresatte, barnehage, samarbeid med 2. linjetjenesten og andre - <p>Barn 6-16 år</p> <ul style="list-style-type: none"> - Motorisk testing av barn, - oppfølging med individuell trening/behandling/ADL-trening, - tilrettelegging av hjemmearena og barnehage-arena, gruppebehandling i gymsal og basseng, - samarbeid med foresatte, lærere, undervisning i klasser, samarbeid med 2. linjetjenesten m.v.
Kontakt	<p>Besøksadresse: Myrenveien 4, 3750 Drangedal.</p> <p>Telefon: 35997131.</p>
Oppmelding	Barn 0-6 år henvises fra:

Ergo- og fysioterapitjenesten	
	<p>Helsestasjonen, Sykehuset Telemark, barnehager, PP-tjenesten, 2. linjetjenesten m.v.</p> <p>Barn 6-16 år henvises fra: Helsesøster, lærere i skolen, Sykehuset Telemark, PP-tjenesten, 2.linjetjensten m.v.</p> <p>Se hjemmesiden for oppdaterte skjemaer til henvisning</p>

Helsestasjonen	
Hvem er vi	<ul style="list-style-type: none"> - Svangerskapsomsorg med jordmor - Helsestasjon for sped- og småbarn 0-5 år - Skolehelsetjeneste for 1. - 10 klasse - Skolehelsetjeneste i de videregående skolene - Helsestasjon for ungdom - Utvidet, oppfølgende helsesøstertjeneste til unge med spesielle behov mellom 18 og 23 år
Målgruppe	<ul style="list-style-type: none"> - Gravide - Barn og unge mellom 0-23 år - Barnehager og skoler (som deltakere i jevnlig møter i skolens Ressursteam og barnehagenes FFB.)
Hva kan vi tilby	<p>Tjenestens tilbud til gravide skal omfatte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - helseundersøkelser og rådgivning med oppfølging/henvisning ved behov - opplysningsvirksomhet, samlivs- og foreldreveiledning. <p>Tjenestens tilbud til barn og ungdom skal omfatte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - helseundersøkelser og rådgivning med oppfølging/henvisning ved behov - forebyggende psykososialt arbeid - opplysningsvirksomhet og veiledning individuelt og i grupper

Helsestasjonen	
	<ul style="list-style-type: none"> - hjemmebesøk/oppøkende virksomhet - samarbeid med skole om tiltak som fremmer godt psykososialt og fysisk lærings- og arbeidsmiljø for elever - bistand og undervisning i gruppe/klasse/foreldremøter i den utstrekning skolen ønsker det - samarbeid om habilitering av barn og ungdom med spesielle behov, herunder kronisk syke og funksjonshemmede - informasjon om og tilbud om Barnevaksinasjonsprogrammet
Kontakt	<p>Postadresse: Postmottak, Gudbrandsveien 7, 3750 Drangedal.</p> <p>Besøksadresse: Stemmenveien 6. Telefon: 35997124</p>
Meldingsskjema	<p>Tjenesten er gratis og krever ingen oppmelding.</p> <p>Tjenesten er frivillig, men foreldrene plikter å medvirke til at barnet deltar i helsekontroll.</p>

Konfliktrådet i Telemark	
Hvem er vi	<p>Telemark har meglere spredt rundt om i hele fylket. Meglingsmøtet blir holdt i nærmiljøet. Våre meglere er ikke dommere. Vår jobb er å hjelpe partene slik at de i felleskap kommer fram til en avtale begge partene er fornøyd med. Megling i konfliktråd koster ingenting. I mer enn 90 % av sakene som går til megling, inngås avtale.</p> <p>Meglere er legmenn som oppnevnes i verv for fire år av gangen. De gjennomgår obligatorisk grunnopplæring og deltar på meglersamlinger.</p>

Konfliktrådet i Telemark	
Målgruppe	Alle kan ta uforpliktende kontakt med konfliktrådet for informasjon, råd eller veiledning om en aktuell sak. Har du spørsmål eller trenger råd? Konfliktrådet har taushetsplikt.
Hva kan vi tilby	Er du part i en straffesak og ønsker megling i Konfliktrådet, kan du be politiet vurdere om saken egner seg til dette. Dette bør du ta opp så tidlig som mulig for eksempel når du møter til avhør eller ved anmeldelse. Du vil da bli spurt om du samtykker til konfliktrådsbehandling
Kontakt	Besøksadresse: Myren 7, 3718 Skien Postadresse: Postboks 47, 3701 Skien Telefon: 22 03 26 22 E-post: telemark@konfliktraadet.no
Hjemmeside	http://www.konfliktraadet.no/

Krisesenteret i Telemark	
Hvem er vi	Åpent krisesenter for alle kommuner i Telemark, med Skien som vertskommune.
Målgruppe	Menn, kvinner og barn utsatt for vold, eller trusler om vold, i nære relasjoner. Mennesker utsatt for tvangsekteskap, omskjæring, menneskehandel, seksuelle overgrep og æresrelatert vold.
Hva kan vi tilby	Vi tilbyr reetableringer, rådgivning, et trygt midlertidig botilbud, dagsamtaler, rådgivning, døgnskoterlig telefon, døgnskoterlig tilbud. Tilbudet skal gi brukerne støtte, rettledning og hjelp til å ta kontakt med andre deler av tjenesteapparatet. Botilbudet til kvinner og botilbudet til menn er fysisk atskilte. Samordning av tiltak mellom krisesentertilbudet og andre deler av tjenesteapparatet i kommunen.
Kontakt	Besøksadresse: Skotfossvegen 39, 3720 Skien, Telefon: 35 50 38 00

Krisesenteret i Telemark	
	Enkeltpersoner kan henvende seg direkte til Krisesenteret uten timeavtale.
Hjemmeside	www.krisesenteretitelemark.no

NAV Drangedal	
Hvem er vi	Arbeids- og velferdsforvaltningen er et partnerskap mellom stat og den enkelte kommune. NAV har ansvaret for å gjennomføre arbeidsmarked-, sosial-, trygde- og pensjonspolitikken i Norge. NAV forvalter arbeidsmarkedsloven , folketrygdloven , arbeids- og velferdsforvaltningsloven (NAV-loven) og lov om sosiale tjenester i NAV .
Hva kan vi tilby	NAV skal gi mennesker muligheter til arbeid, meningsfulle aktiviteter og økonomisk trygghet. Til sammen forvalter NAV mer enn 40 ulike ytelser og en rekke tiltak og virkemidler.
Kontakt	Post og besøksadresse: Strandgata 7 3750 Drangedal Telefon: 55 55 33 33 Fax: 35 11 41 81

Overgrepsmottaket i Telemark	
Hvem er vi	Interkommunalt samarbeid i Telemark med Skien som vertskommune. Administrert fra Skien interkommunale legevakt. Består av et team med spesialopplærte leger og sykepleiere
Målgruppe	Gratis tilbud til alle som har vært utsatt for et seksuelt overgrep
Hva kan vi tilby	Teamet tilbyr medisinsk hjelp, medisinsk sporsikring og psykososial bistand. Teamet rykker ut på kort varsel

Overgrepsmottaket i Telemark	
Kontakt	<p>Besøksadresse: Ulefossveien 55, 3710 Skien</p> <p>Ring Skien interkommunale legevakt, Telefon: 35 00 25 00.</p> <p>Kontakt formidles direkte til vakttelefonen i overgrepsmottaket.</p>

Pedagogisk - Psykologisk tjeneste (PPT)	
Hvem er vi	<p>PP-tjenesten er en lovpålagt rådgivingstjeneste (Oppl.i.§ 5-6) som gir rettleiding til hjemmet, eleven, barnehage, skole og voksenopplæringen når det er bekymringer knyttet til utvikling og opplæring.</p> <p>PP-tjenesten i Skien arbeider systematisk for å svare på forventningene som presenteres i sentrale lover og forskrifter, samt kommunale planer. Forventningene handler blant annet om at PP-tjenesten skal være lett tilgjengelig, bidra til helhet og sammenheng. PP-tjenesten skal kunne arbeide forebyggende ved å bidra på en slik måte at barnehager og skoler kommer i forkant av problemer og lærevansker.</p> <p>Den kommunale PP-tjenesten er en sakkyndig instans. PP-tjenesten utarbeider bl.a sakkyndige vurderinger som skal avklare om barnet/eleven har rett på spesialpedagogisk hjelp/spesialundervisning.</p> <p>Tilmelding til PP-tjenesten skal skje i samråd med foresatte/elev.</p> <p>Foresatte og elev over 15 år kan ta direkte kontakt</p>
Målgruppe	Målgruppen er barn, unge, voksne med opplæringsbehov, foresatte, barnehager og skoler.
Hva kan vi tilby	<ul style="list-style-type: none"> • Systemrettet arbeid. Bistå barnehager og skoler i deres forebyggende arbeid med å sikre at alle barn og unge med

Pedagogisk - Psykologisk tjeneste (PPT)	
	<p>behov for særskilt hjelp og støtte får ta del i gode utviklings- og læringsprosesser.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rådgivning / veiledning til foreldre, ansatte i barnehage, skole og voksenopplæring. • Veiledning og arbeid i forhold til lese-, skrive- og matematikkvansker. • Veiledning og arbeid med gruppe-/klasseledelse, læringsmiljø og problemadferd. • Logoped. • Sakkyndig vurdering av behov for spesialpedagogisk hjelp / spesialundervisning i barnehage, skole og voksenopplæring. • Samtaler med barn, ungdom og foreldre. • Samarbeid med andre instanser. • Videre henvisning til Statped via kommunalsjef for oppvekst og undervisning, direkte til Barne- og ungdomspsykiatrisk seksjon (BUP) og Habiliteringstjenesten for barn og unge (HABU). • Sakkyndig vurdering av framskutt og utsatt skolestart
Kontakt	<p>Senter for Oppvekst Pedagogisk- Psykologisk tjeneste (PP-tjenesten)</p> <p>Besøksadresse: Gudbrandsveien 7, 3750 Drangedal.</p> <p>Postadresse: Postmottak, Gudbrandsveien 7, 3750 Drangedal. Tlf. 35997047</p>
Meldingsskjema	Se oppdatert versjon på hjemmesiden

Ressurs-team (Tilpasset opplæringsteam)	
Hvem er vi	<p>Den enkelte skoles sammensatte team for drøfting av elev saker.</p> <p>Teamet består av skolens ledelse, ressurslærere, skolens helsesøster, barnevernet, rus og psykiatri og PPT (min. 2 møter pr. halvår). Kontaktlærer inviteres inn i saker om enkeltelever (se handlingsveileder -BTI) Kontaktlærer</p>
Målgruppe	<ul style="list-style-type: none"> - Elever og foresatte - Skolens personale
Hva kan vi tilby	<ul style="list-style-type: none"> - Den enkelte skoles organ for nivå 2 saker i BTI modellen - Drøfte ulike problemstillinger i elev saker ved klassegjennomgang. - Gi veiledning til skolens personale med det generelle arbeidet i klassen - Drøfte ulike problemstillinger i elev saker om enkeltelever. - Gi veiledning til skolens personale i å gi hjelp til elever med spesielle behov - Drøfte situasjon og muligheter for tiltak og løsninger både ved klassemiljøtiltak og i enkeltsaker. - Gi veiledning om dette for utprøving før eventuell oppmelding til PPT - Være pådriver i arbeidet med å utvikle kompetanse i systemforståelse og tverrfaglighet i personalet.
Kontakt	Administrasjonen ved den enkelte skole

FFB (felles fagforum for barnehage)	
Hvem er vi	Teamet består av barnehagens ledelse, PPT, aktuelle barnehagelærere, barnevernet og helsestasjonen (min. 2 møter pr. halvår).
Målgruppe	<ul style="list-style-type: none"> - Barn og foresatte - Barnehagens personale
Hva kan vi tilby	<ul style="list-style-type: none"> - Den enkelte barnehages organ for nivå 2 saker i BTI modellen - Drøfte ulike problemstillinger i barnehagen. På individ og gruppenivå. - Gi veiledning til barnehagens personale i å gi hjelp til barn med spesielle behov - Drøfte situasjon og muligheter for tiltak og løsninger både ved gruppemiljøtiltak og i enkeltsaker. - Gi veiledning om dette for utprøving før eventuell oppmelding til PPT - Være pådriver i arbeidet med å utvikle kompetanse i systemforståelse og tverrfaglighet i personalet.
Kontakt	Administrasjonen ved den enkelte barnehage

Brosjyren er dynamisk og vil være gjenstand for endringer.

